RAADSINFORMATIEBRIEF

VAN HET COLLEGE VAN B&W
VOOR Gemeenteraad
CC
DATUM 15 juni 2023
ONDERWERP Meicirculaire 2023

Beste heer, mevrouw,

Op 31 mei jl. is de meicirculaire 2023 verschenen. Deze circulaire informeert u in hoofdzaak over de gemeentefondsuitkeringen voor 2023 en verder, gebaseerd op de voorjaarsbesluitvorming van het Rijk.

In deze circulaire is een nieuwe accresraming opgenomen voor het jaar 2023 en verder. Op basis van de keuzes uit het coalitieakkoord en aanvullende afspraken met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is het accres voor de jaren tot en met 2025 gesplitst in een vaststaand volumedeel en een loon- en prijsdeel dat per circulaire bijgesteld wordt op basis van de laatste inzichten van het Centraal Planbureau (CPB) over de loon- en prijsontwikkeling.

Vooruitlopend op een nieuwe financieringssytematiek heeft het kabinet in de septembercirculaire 2022 voor het jaar 2026 eenmalig een bedrag beschikbaar gesteld. Dit bedrag is in de meicirculaire 2023 vanaf 2027 structureel opgenomen. Voor Krimpenerwaard betekent dit € 2,5 miljoen.

Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de belangrijkste onderwerpen uit de meicirculaire 2023 en de financiële gevolgen van deze circulaire voor de gemeente Krimpenerwaard.
De belangrijkste onderwerpen zijn:

- Accres ontwikkeling (loon- en prijsstijging)
- Hoeveelheidsverschillen
- Financieringssystematiek
- Jeugdhulp
- Taakmutaties, integratie- en decentralisatie-uitkeringen

Onderstaande tabel laat de verschillen zien van deze circulaire ten opzichte van de decembercirculaire 2022 voor onze gemeente.

Totaal x € 1.000	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Uitkering gemeentefonds conform RIB decembercirculaire '22*	98.916	101.619	103.850	97.224	93.704
Meicirculaire 2023*	102.289	108.086	110.483	101.716	100.682
Mutatie	3.373	6.467	6.633	4.492	6.978

*Inclusief BCF plafond en afspraken jeugdzorgbijdrage

Ten opzichte van de decembercirculaire 2022 is per saldo sprake van een voordeel voor alle gepresenteerde jaren.

Onderstaande tabel laat een uitsplitsing zien van de belangrijkste onderdelen van de bovenstaande mutaties voor de jaren 2023-2027:

Totaal x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
Accresontwikkeling	756	5.463	5.479	4.777	4.696
Financieringssystematiek					2.706
Hoeveelheidsverschillen	948	639	292	48	-280
BTW compensatiefonds (BCF)	-8				
Jeugdzorg bijdrage		94	186	-46	141
Taakmutaties, decentralisatie en integratie-uitkeringen	1.677	271	676	-287	-285
(A) Mutatie op basis van meicirculaire 2023	3.373	6.467	6.633	4.492	6.978
Uitname financierinsystematiek-deel BCF					-207
Taakmutaties, decentralisatie en integratie-uitkeringen	-239	88	-176	357	343
(B) lastenraming	**-239**	**88**	**-176**	**357**	**136**
(A-B) Mutatie na verwerking lasten	3.134	6.555	6.457	4.849	7.114

De bovenstaande tabel is opgebouwd uit twee onderdelen. Onderdeel A is de berekening van de algemene uitkering voor de gemeente Krimpenerwaard. Onderdeel B gaat over de lasten die we als gemeente Krimpenerwaard zelf naar eigen inschatting ramen.

Ten opzichte van de decembercirculaire 2022 is per saldo sprake van een voordeel. Een deel is vrij te besteden en een deel wordt ontvangen voor de compensatie van specifieke uitgaven, zoals maatschappelijke begeleiding. Tegenover de extra inkomsten die wij ontvangen, staan ook indicatieve lasten zoals bijvoorbeeld de uitgaven als gevolg van de loon- en prijs ontwikkelingen. Hieronder volgt een uitleg over de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de decembercirculaire 2022.

Accresontwikkeling
Sinds de meicirculaire 2022 is het accres gesplitst in een volume- en een nominaal deel, waarbij het nominale deel ter compensatie is van loon- en prijsstijging en het volumedeel ter compensatie van bevolkingstoename en reëel accres. In de meicirculaire 2023 zijn de LPO-accressen voor de jaren 2023 tot en met 2027 bijgewerkt en is sprake van een opwaartse bijstelling voor alle jaren.

Daarnaast is na het uitkomen van het Centraal Economisch Plan (CEP) 2022 is de prijsontwikkeling aanzienlijk gestegen. Daarom heeft het kabinet bij de Najaarsnota 2022 besloten om bij Voorjaarsnota 2023 eenmalig een extra structurele prijsbijstelling over 2022 uit te keren.

Financieringssytematiek
Vooruitlopend op een nieuwe financieringssytematiek heeft het kabinet in de septembercirculaire 2022 in 2026 eenmalig een bedrag beschikbaar gesteld. Dit bedrag is in de meicirculaire 2023 vanaf 2027 structureel opgenomen. Later dit jaar, in de septembercirculaire 2023, wordt van dit bedrag nog een deel in het BTW-compensatiefonds (BCF) gestort. We schatten in dat hierdoor per saldo via de algemene uitkering € 2,5 miljoen beschikbaar blijft en € 207.000 aan het BTW-compensatiefonds wordt toegevoegd.

Hoeveelheidsverschillen
De basisgegevens van veel maatstaven zijn geactualiseerd. Denk aan huishoudens, uitkeringsontvangers en oppervlakte bebouwing. Daarnaast zijn de OZB-maatstaven opwaarts bijgesteld.

BCF (btw compensatiefonds)
De afrekening 2022 heeft een nadelig effect in 2022 van € 9.000 incidenteel. In deze circulaire is een advies opgenomen dat de raming BCF maximaal gelijk mag zijn aan de totale uitgaveplafond 2022 (€ 800.000). Gezien de onzekerheid adviseren wij hier voorzichtig mee om te gaan en uit te gaan van een lager bedrag (€ 700.000). Aangezien in de begroting 2023 al € 700.000 structureel is opgenomen heeft dit verder geen effect.

Jeugdhulp incidenteel
Het Rijk en de VNG hebben 18 april dit jaar een financieel principeakkoord bereikt voor de Hervormingsagenda Jeugd. In de meicirculaire 2023 wordt voor jeugdzorg, onder voorbehoud van omzetting naar een definitief akkoord op de Hervormingsagenda, voor 2024 € 3,6 miljoen en voor 2025 € 2,3 miljoen beschikbaar gesteld. Van de extra middelen wordt een deel vanuit de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) ingezet voor de investeringen en uitvoeringskosten van de Hervormingsagenda. Voor 2024 en 2025 gaat het om een bedrag van € 200.000. Per saldo wordt hierdoor voor 2024 € 3,4 miljoen en voor 2025 € 2,1 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd.

Voor de jaren 2026 en verder blijven de middelen gereserveerd en zal toevoeging aan de algemene uitkering plaatsvinden na het advies van de deskundigencommissie en besluitvorming daarover.

De provinciaal toezichthouder gaf vorig jaar toestemming om voor de jaren 2024 tot en met 2026 een stelpost op te nemen ‘nog te ontvangen rijksbijdrage jeugdzorg’ van 100% van het gemeentelijk aandeel. De hiervoor genoemde bedragen zijn onderdeel van de stelpost uit de begroting 2023. Dat betekent dat de middelen die nu toegevoegd zijn aan het gemeentefonds niet of nauwelijks een voordeel/nadeel opleveren ten opzichte van de begroting.

Op dit moment heeft de toezichthouder nog geen uitspraak gedaan over 2027 en is het niet duidelijk of gemeente nog steeds de stelpost mogen hanteren. Voor 2027 hanteren we voorlopig ook 100% van het gemeentelijke aandeel.

Taakmutaties, integratie- en decentralisatie-uitkeringen
In 2023 en de daarop volgende jaren vinden er nog verschillende stortingen en uitnames plaats uit het gemeentefonds. Een groot deel van deze mutaties is klein van omvang en wordt niet genoemd. Conform ons eigen financieel beleid van de afgelopen jaren ramen wij tegenover specifieke taakmutaties, integratie- en decentralisatie uitkeringen ook de daarbij behorende lasten/baten. Derhalve hebben deze mutaties een budgettair neutraal effect. De belangrijkste mutaties zijn:

- ***Flankerend beleid energiearmoede € 89.000 in 2023***
  Het kabinet stelt in totaal incidenteel € 200 miljoen voor de jaren 2022 tot en met 2024 beschikbaar om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. Van dit bedrag wordt in 2023 in totaal € 50 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld voor de verwachte extra inzet die nodig zal zijn op het gebied van vroegsignalering en om gemeenten tegemoet te komen in het verwachte extra beroep op bijzondere bijstand. In een latere circulaire wordt u geïnformeerd over de middelen voor 2024 en de verdeling daarvan.

- ***Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden € 71.000 in 2023***
  Voor de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden, die in juli 2022 aan de Tweede Kamer is gepresenteerd, heeft het kabinet in 2023 € 71.000 via het gemeentefonds beschikbaar gesteld als investering in betere dienstverlening door gemeenten op het gebied van armoede en schulden. Gemeenten kunnen deze middelen inzetten om aan de slag te gaan met de prioriteiten van de Aanpak geldzorgen, armoede en schulden, zoals het verdubbelen van het gebruik van de schuldhulpverlening en het tegengaan van kinderarmoede.

- ***Loon- en prijsbijstelling Participatie, Jeugdhulp en Voogdij 18+ € 148.000 in 2023, € 359.000 in 2024 en € 277.000 in 2025***
  Op basis van de huidige normeringssystematiek zijn er voor participatie, jeugdhulp en voogdij 18+ nog één keer apart loon- en prijsbijstelling toegekend voor de periode 2023 tot en met 2025.

- ***Integraal Zorgakkoord (WMO abonnementstarief) vanaf 2025 € 250.000 structureel***
  Het kabinet stelt structureel extra middelen beschikbaar aan gemeenten samenhangend met het Integraal Zorgakkoord, ter compensatie van gemeenten voor gestegen kosten als gevolg van de invoering van het abonnementstarief Wmo.

- ***Eigen bijdrage WMO € 228.000 in 2024, € -286.000 in 2025 en vanaf 2026 € -276.000***
  Het abonnementstarief in de Wmo 2015 wordt afgeschaft en in plaats daarvan wordt de inkomensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo 2015 heringevoerd. Daarbij is het uitgangspunt dat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de vormgeving zoals die voorheen was met oog voor inkomenseffecten en het beroep dat wordt gedaan op de Wmo. Anders dan beoogd in het Coalitieakkoord verdwijnt het abonnementstarief niet alleen voor de huishoudelijke hulp, maar voor alle Wmo-voorzieningen waarop het abonnementstarief nu van toepassing is. Hiervoor wordt een wetsvoorstel voorbereid. Het huidige wetsvoorstel voor invoering van de passende eigen bijdrage huishoudelijke hulp (waarvan de inwerkingtreding per 2025 werd voorzien) wordt ingetrokken.

- ***Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches € -245.000 structureel***
  Op 8 februari 2023 is de Regeling specifieke uitkering voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en sociale basis 2023-2026 (SPUK-SGCS, ook wel ‘brede SPUK”) gepubliceerd. Voor de bestaande Brede Regeling Combinatiefuncties betekent dit een wijziging van het type uitkering van een decentralisatie uitkering naar een specifieke uitkering. Vanwege deze wijziging hebben we in de meicirculaire 2023 maatstaf Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches met ingang van uitkeringsjaar 2023 en verder laten vervallen. De inkomensoverdracht vindt tenslotte niet meer plaats via het gemeentefonds, maar zal via de specifieke uitkering plaatsvinden.

- ***Leerlingenvervoer Oekraïne € 90.000 in 2023***
  Eind januari 2023 zijn er meer dan 88.000 vluchtelingen uit Oekraïne naar Nederland gekomen en ingeschreven in de basisregistratie personen (BRP), onder wie circa 18.000 kinderen en jongeren. Scholen en gemeenten spannen zich in om deze leerlingen onderwijs te bieden. Hier hoort in sommige gevallen ook het vervoer naar de school bij. Gemeenten hebben de regie en verantwoordelijkheid voor het leerlingenvervoer aan leerlingen uit Oekraïne.

- ***Taal voor ontheemden uit Oekraïne € 53.000 in 2023***
  Ontheemden uit Oekraïne hebben nu beperkte mogelijkheden om de Nederlandse taal op vrijwillige basis te leren. Om een hogere arbeidsparticipatie te stimuleren, het mogelijk te maken voor Oekraïners om werk te doen dat past bij hun vaardigheden en opleiding en om deel te kunnen nemen aan de Nederlandse maatschappij, is het leren van de Nederlandse taal essentieel.

- ***Participatie € 122.000 in 2023 oplopend naar € 150.000 in 2027***
  De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2023. Daarnaast wijzigt de verdeling door actualisatie en aanpassing van de drempelbedragen.

- ***Voogdij 18+ € 1.343.000 in 2023***
  De inventarisatie van de compensatieregeling ‘Onderbreking financieringssystematiek voogdij en 18+’ over 2020 en 2021 kon, zoals in de decembercirculaire 2022 (zie paragraaf 2.2-6) vermeld, niet tijdig worden afgerond. Het gereserveerde budget voor 2022 is toen vrijgevallen ten gunste van de algemene uitkering. Daarbij is toen aangegeven dat in de meicirculaire 2023 de verrekening van de bedragen voor de compensatieregeling met de algemene uitkering zal plaatsvinden. Gelet op de hoogte van de goedgekeurde aanvragen en dat er twee jaren in één keer worden afgehandeld, is het bedrag verhoogd. Daartoe wordt nu een bedrag overgeboekt van de algemene uitkering naar de integratie-uitkering.

Aandachtspunten

Nieuwe financieringssystematiek

Het kabinet heeft besloten om het gemeentefonds voor de volume-ontwikkeling vanaf 2027 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. In de meicirculaire 2023 is een beschrijving van de hoofdlijnen van een nieuwe financieringssystematiek opgenomen. De nieuwe financieringssystematiek houdt in dat de volumeontwikkeling van het gemeentefonds vanaf 2027 wordt gebaseerd op een historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Hiervoor is in de Voorjaarsnota 2023 een budget gereserveerd van € 150 miljoen in 2027 en € 300 miljoen in 2028. In de meicirculaire 2023 is de nieuwe financieringssystematiek nog niet verwerkt.

Procesmededeling over de Energietoeslag 2023

Voor 2023 is besloten om in 2023 nogmaals € 1300 aan de mensen met een laag inkomen uit te keren om hen te ondersteunen bij het voldoen van de energierekening. Om huishoudens in 2022 nog beter te ondersteunen, heeft het kabinet gemeenten de mogelijkheid gegeven om € 500 miljoen hiervan al in 2022 uit te keren. De resterende € 875 miljoen zal in de septembercirculaire 2023 via een decentralisatie-uitkering worden verdeeld en niet via de algemene uitkering.

Begroting 2024

Indien bij het saldo van de Nota kaders 2024 (indien deze onverkort vastgesteld wordt) het saldo van de meicirculaire 2023 wordt opgeteld, ziet het financiële beeld er als volgt uit:

Totaal x € 1.000	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Saldo begroting 2023/kadernota 2024	305	-2.436	-3.431	-9.799	-10.421
Gevolgen voorgaande circulaires jaarschijf 2027*					-3.520
Mutaties meicirculaire 2023	3.134	6.555	6.457	4.849	7.114
Waarvan al opgenomen in kadernota 2024:		-4.800	-4.800	-4.800	-4.800
Mutaties begroting	3.439	-681	-1.774	-9.750	-11.627

**Bij het opstellen van de kadernota is het vertrekpunt van de jaarschijf 2027 een kopie van 2026, ook voor de Algemene Uitkering. Dit betekent dat de effecten van eerdere circulaires voor 2027 nog niet in de kadernota zijn meegenomen.*

Bij het opstellen van de begroting 2024 zullen bovenstaande bedragen nog wijzigingen, onder andere de lonen en prijzen voor 2024 en verder.

De meicirculaire heeft in meerjarenperspectief een aantal wijzigingen tot gevolg. Deze wijzigingen hebben een positief effect voor onze begrotingspositie tot gevolg. De financiële consequenties 2023 worden verwerkt in de 2e tussentijdse rapportage 2023 en de meerjarige gevolgen betrekken we bij het opstellen de begroting 2024.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Bijlage

Meicirculaire 2023

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Krimpenerwaard,
de secretaris, de burgemeester,

J. Hennip P. Bouvy-Koene